Maandag, 20 October 1941 DAGBLAD 58ste Jaargang, No. 3430

AMIGOE DI CURAÇAO

Boekhandel Bethencourt. Tel. 1919. Uw adres voor alle soort Kantoorbehoeften.

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve 's Zondags) Abonnementsprijs voor het Gebiedsdeel fl. 1.50 per maand [Aruba fl. 2.—] bij vooruitbetaling. Afzonderlijke nummers fl. 0.10.

Adm.: Tel. 1550. Redactie: Tel. 1858. Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG Spreekuur 10—18 uur. Bureaux: Conscientiesteeg 27—29 Adres Postbus 80, Willemstad. Uitgeefster: Paulus-drukkerij.

Kantoor Verenigde Staten: M. D. BROMBERG & Ass. Inc 19 to 25 West 44th Street, New York N. Y. Kantoor voor Redactie en Administratie Aruba: J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38

Drukkerij Bethencourt. Tel. 1919 Uw adres voor alle soort DRUKWERK.

..allieerd front wordt gesticht in Stille Oceaan.

NEDERLANDS INDIE MAAKT DEEL UIT.

..aat van beleg in Moskou afgekondigd. ..oedselschaarste in Europa.

DE RUSSEN HOUDEN.

..oskou werd een groot wemelend ..onder de staat van beleg, die door ..heer Joseph Stalin was afgekon..., terwijl de millioenen van de stad ..staalden tegen het volle gewicht ..de voortrukkende Duitse strijd..hten op slechts 57 mijl afstand. De ..tiële bekendmaking zeide, dat ..echtige gevechten woedden op ..toegangswegen naar de stad, in ..Mozhaisk en Maloyaroslavetz-sec.. ..ten Westen en Zuid-Westen. ..haisk ligt rechtstreeks 57 mijl ten ..sten van Moskou aan de spoorlijn, ..loopt naar de Vyazma-sector aan ..centrale front, waar aanvallen en ..naanvallen ontstonden van het ..n af van het Duitse offensief op ..kou op 2 October.

..aloyaroslavetz ligt op 65 mijl ten ..len van de stad aan de spoorlijn ..het verkeerscentrum Kaluga op ..veer 25 mijl verder naar het Zuid..

..e radio van Moskou zeide, dat de ..sers poogden de Russische flan.. ..te wentelen in het gebied bij ..oyaroslavetz, doch werden tegen..uden door een krachtige weer... Men herinnerde eraan, dat ..oyaroslavetz het punt was waar ..oleon op 24 October 1812 de Rus..e strijdkrachten ontmoette bij zijn ..tocht uit Moskou. Hun weerstand ..wakte verder zijn troepen en ..ng hen de weg te volgen naar ..lensk, welke reeds was vernield ..e opmars naar Moskou. De radio ..de: „Aan het centrale front houdt ..Sovjet-leger den vijand tegen en ..t hem voort te rukken naar de ..dstad. In de afgelopen dag en ..t verhoogden de Duitsers, niet..standde hun verliezen, de druk, ..e de verdediging van Moskou ..pliceerde. Hieraan werd toege..gd, dat de Duitsers hun aanvallen ..atten in een aantal sectoren in het ..district op 200 mijl ten Zuiden ..Moskou, doch dat de Russen met ..tes tegenaanvallen deden. Over het ..meen schilderden de Russen de ..d als met hevige gevechten, ..en succesvolle defensie.

..en uitzending in de vroege mor.. van de Moskouse radio zeide: ..rwoede aanvallen van de Duitse ..tische troepen werden afgesla.. ..k Een vroegere bekendmaking ..k ook van biezondere hevige ge.. ..en in de Kalinin-sector op 95 mijl ..Noord-Westen van Moskou, waar ..Russische tegenaanvallen in voort..g zouden zijn.

..e bestookte Rode legers te ..erken, welke als toegegeven on..en toenemende druk stonden, ..dt de bevolking van Moskou snel ..cruteerd in een reusachtig bur..k leger, terwijl volgens de radio ..e hoeveelheden Siberische en ..golse troepen naar het Westen ..en om de Duitse aanvallen tegen ..aan. In een sector aan het Mos..front gaven de Russen toe, dat ..strijdkrachten waren teruggeduwd ..het door sneeuw bedekte en ..ijs verglaasde slagveld. Zij ver..arden echter, dat de Duitsers een ..emme prijs betalen in manschappen ..materiaal. Naar vermeld, worden ..buitenwijken van Moskou omgezet ..een geïmproviseerd fort met het ..ten van anti-tankkanonnen en ..himegeweren in elk huis. Tevens ..den de straten met mijnen belegd. ..is Voorzitter van het Staatscomité ..de Defensie benoemde Stalin in ..proclamatie twee defensie-hoof.. Generaal Jukov, Commandant ..het Westelijke leger zal verant..rdelijk zijn voor de toegangswegen ..de hoofdstad uit het Westen en ..enant Generaal Artemiev, Com..zal van de garnizoenen in Mos.. zal verantwoordelijk zijn voor de ..ediging van de stad. De staat van ..eg werd afgekondigd om de ach..de van de defensie voor Moskou ..versterken en om de activiteit ..spionnen en andere agenten va.. ..uitse fascisten tegen te gaan.

Een executie zonder veel omhaal werd afgekondigd voor provocateurs en spionnen. Behalve het bericht, dat troepen uit Siberië naar het Westen rukken om zich te voegen in de slag voor Moskou, is er een bericht, dat de strijdkrachten van het belegerde Leningrad van Maarschalk Klementi Vorosjilov spoedig zouden kunnen proberen om de centrale strijdkrachten van Maarschalk Semeon Timosjenko in de Kalinin-sector ter hulp te komen. Sommige Siberische en Mongoolse troepen zouden reeds strijden in de Mozhaisk-sector (Londen, (AP) 20.10).

DE DUITSE OFFENSIEVEN IN RUSLAND.

Het DNB deelde mede, dat de Duitse legers aan het centrale front voor Moskou verwoede Russische tegenaanvallen afslaan na het Sovjetdefensiesysteem op verschillende punten te zijn binnengedrongen en nog 2 Rode legertroepen bij bittere gevechten te hebben opgeruimd. Tegelijkertijd delen berichten van het Zuidelijk front mede, dat de Russen zich overal terugtrekken voor de hernieuwde Duitse aanval, die volgens het Hoofdcommando de nazie-oorlogsvlaggen geplaatst heeft op slechts 30 mijl van Rostov, de belangrijke haven aan de mond van de Don en een logische springplank voor een aanval in de richting van de Caucasische olievelden.

Het DNB zeide, dat de Russen aan het centrale front wanhopig pogen om de ijzeren wiggen in hun linies af te knippen, doch er niet in zijn geslaagd dit te doen. Het nieuwsagentschap gaf te kennen, doch zeide niet direct, dat de posities, die zouden zijn genomen door de Duitsers, zich in de buitenste defensies bevonden rond Moskou. Gedurende de gevechten om posities, die werden gekarakteriseerd als biezonder sterk, namen de Duitsers 7000 Russen gevangenen, terwijl zij nog veel meer omsingelden en doodden. Militaire berichten verklaarden, dat het weer aan het centrale front zeer slecht is, doch dat modder, regen en sneeuw de opmars van de Duitse gemechaniseerde strijdkrachten in Oostelijke richting niet konden tegenhouden (Berlijn, (AP) 20.10).

HERBERT HOOVER OVER VOEDSELSCHAARSTE IN EUROPA.

Zeggende, dat de Duitsers de oorlog niet zullen verliezen door een tekort aan voedsel, deed ex-President Hoover een beroep op de Regering van de Verenigde Staten om de leiding op zich te nemen van het voeden der millioenen verhongerende kinderen in de door de nazies bezette democratische landen van Europa.

Hoover zeide: „Ik geloof niet, dat het het geringste verschil zal maken in de militaire afloop van deze oorlog, indien wij voedsel verschaffen aan de behoeftigen onder al de 40 millioen democratische kinderen in Europa. En vooraanstaande soldaten zijn het met mij eens."

Hoover, die voorzitter is van het Nationale Comité voor Voedselverschaffing aan de kleine democratieën, deed een aanval op het State Department bij het bespreken van de maatregelen van het Congres in de laatste lente voor het aanvang maken der onderhandelingen voor de internationale oplossing. Hij zeide, dat de resolutie werd getekend door 37 senators en bekrachtigd door de meerderheid van de Congresleden en door ongeveer 6000 publieke organisaties.

Met de verklaring, dat de resolutie de stem vertegenwoordigde van op zijn minst 20 millioen mensen, voegde Hoover hieraan toe: „Zeker verdient het tot uitdrukking brengen van een dergelijk Amerikaans medelijden meer aandacht van onze Regering dan te worden afgewezen door een korte brief van het State Department.

Betreffende de verantwoordelijkheid voor het voedseltekort zeide Hoover: „Het is niet voldoende om te pleiten voor het toepassen der internationale wet. Ik ben het er mee eens, dat Duitsland de morele verantwoordelijkheid heeft om hen te voeden. Doch het overweldigende feit is, dat Duitsland als resultaat van de blokkade niet dat soort voedsel heeft voor die vrouwen en kinderen. Men zal hen niet voeden. Dat sterke feit trotseert de wereld. En deze hulpeloze mensen kunnen geen moreel en internationale wet eten. De Amerikanen, die de morele verantwoordelijkheid ontkennen, kunnen niet de plichten van medelijden en zelfbewang in de toekomst der beschaving ontkennen. Is het behoud van deze kinderen ook niet deel van deze verantwoordelijkheid? Hitler kan niet worden verslagen met legers van verhongerende kinderen."

Ter ondersteuning van zijn bewering, dat de voedselvoorraden in de landen konden worden ingevoerd, wees Hoover erop, dat Groot-Brittannië de blokkade verslappe in drie gevallen: om voedsel te verschepen naar zijn gevangenen in Duitsland, door verscheping toe te staan uit Zweden en door Turkije toe te staan voedsel te zenden naar Griekenland. Hij verklaarde, dat een overzicht aantoonde, dat het tekort in vlees, vet en melk de kinderen kwelde en dat de situatie in Warszawa zo slecht is, dat het gemeentebIad aan het volk verzocht de lijken niet op straat te werpen (New York, (AP) 19.10).

EUROPA HONGERT.

Europa's toenemend voedselprobleem, dat in sommige plaatsen een crisis bereikte, werd heden beklemtoond door berichten uit ver van elkaar gelegen hoofdsteden. Het slachten van paarden en de verkoop van vlees tegen een prijs van 16 dinariën per kilo werd door den Serbischen Minister van voedsel te Beograd goedgekeurd, „gezien de moeilijkheden om voedsel te verstrekken".

De organisatie van Zwitserse verbruikers vroeg aan de Federale Raad te Bern om de stijging van verdere voedselprijzen tegen te gaan. Van Vichy werd bericht, dat Paul Chardin, de Staatssecretaris van Voedsel, vertrok voor een reis naar Nice, Toulon en Marseille om eerstehands inlichtingen te verkrijgen betreffende de voedselmoeilijkheden in Zuid-Frankrijk. Een brief werd te Bern ontvangen van de Noordamerikaanse hulpverschaffers te Marseille waarin werd gezegd, dat het voedsel aldaar eetbaar was, doch van geringe voedingswaarde (Bern, (AP) 19.10).

VOORLOPIG GEEN VERBETERING TE VERWACHTEN IN EUROPESE VOEDSELSITUATIE.

De „Popolo di Roma" waarschuwde zijn lezers om niet direct een verbetering te verwachten van Europa's voedselsituatie door de verovering van Ruslands rijke landbouwgebieden, aangezien het „Sovjet-werk van vernieling te groot geweest is." Het blad zeide: „Laat er geen illusies zijn, dat de eerste landbouw en industrie-producten thans snel kunnen vloeien naar Europa. Het is een groot werk om het veroverde gebied te reorganiseren, hetgeen eerst moet worden gedaan." Verder werd gezegd, dat Europa de nodige reserves had om een lang beleg te doorstaan en deze had opgeslagen gezien de mogelijkheid van een Noordamerikaanse interventie. (Rome, (AP) 19.10).

DE RAF OP SPEURTOCHT.

Het Ministerie van Luchtvaart maakte bekend, dat gevechtsvliegtuigen van de Royal Airforce heden verschillende offensieve verkenningstochten maakten boven Cherbourg, niettegenstaande slecht weer. 2 Radiostations werden met machinegeweren beschoten en 2 piloten beschoten hangars op een vliegveld.

Andere gevechtsvliegtuigen vlogen over Boulogne en Dieppe, doch ontmoetten geen Duitsers. (Londen, (AP) 19.10).

RAF KWAM NIET BOVEN HET VASTELAND.

Het slechte weer boven het continent hield de Britse bommenwerpers voor de derde achtereenvolgende nacht op de grond (Londen, (AP) 20.10).

WAARSCHUWING VOOR DE NOREN.

Bekendmakende, dat een aantal Noorse passagiers verloren is gegaan met Duitse voorraadschepen vroeg de Noorse Regering in Londen aan de Noren om te vermijden op schepen te reizen, die in dezelfde wateren varen als de Duitse transportschepen. De verklaring zeide: „De Duitsers trachten hun transporten en voorraadschepen te camoufleren als vredelievende vracht en passagiersschepen." (Londen, (AP) 18.10).

W. AVERELL HARRIMAN IN DE V.S. AANGEKOMEN.

W. Averell Harriman, hoofd van de Noordamerikaanse delegatie naar de Moskouse conferentie voor oorlogsbenodigdheden, arriveerde in een watervliegtuig van de Marine, die — naar men aanneemt — zonder tussenlanding is gevlogen van de Azoren op het laatste deel van de reis. Onder de 8 passagiers bevond zich Kapitein Harold Balfour, de Britse Ondersecretaris van Luchtvaart, die met Harriman het vliegveld verliet enkele minuten na de aankomst. Hoewel zij geen commentaar wilden leveren bestaat de mening, dat zij naar Hyde Park gingen. (New York, (AP) 18.10).

JAPANSE AMBASSADE IN RUSLAND NAAR KUIBYSHEV.

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken deelde mede bericht ontvangen te hebben van Yoshitsugu Tatekawa, den Japansen Ambassadeur in Sovjet-Rusland, dat de Staf van de Japanse Ambassade in Moskou en de overige diplomaten op weg zijn naar Kuibyshev aan de rivier Wolga op 200 mijl ten Zuid-Oosten van Kazan. (Tokio, (AP) 20.10).

JAPAN ONTKEND.

Domei berichtte, dat gezaghebbende kringen van het Departement van Buitenlandse Zaken en de Marine met nadruk de geruchten ontkend hebben, dat de „Tatsuka Maru" opdracht heeft gekregen om naar Japan terug te keren. Domei gaf de mening te kennen, dat het schip de reis naar de Verenigde Staten voortzette, doch gaf de plaats niet op waar het schip zich bevindt. (Tokio, (AP) 18.10).

DE BRITTEN IN HET OOSTEN ZIJN GEREED.

Luchtmaarschalk Sir Robert Brooke Popham, Opperbevelhebber van Groot-Brittannië's strijdkrachten in het Verre Oosten, verklaarde, dat indien Japan aanstuurt op oorlog „wij gereed zullen zijn". Hieraan voegde hij toe, dat de Britse voorbereidingen zuiver defensief zijn. (Sydney, (AP) 18.10).

FRANSE KABINET BIJEEN.

Het gehele kabinet kwam bijeen onder Voorzitterschap van Pétain en in tegenwoordigheid van Generaal Maxime Weygand, die vloog van zijn militaire post in Noord-Afrika, Vice-Premier Jean Darlan en Minister van Binnenlandse Zaken Pucheu, die uit Parijs terugkeerde. Terwijl de kabinetszitting gaande was liet een speciale bekendmaking aan het Franse volk weten, dat Berlijn de diplomatieke relaties met Vichy zal hervatten door de benoeming van Krug Von Nidda als de Duitse vertegenwoordiger te Vichy. (Vichy, (AP) 18.10).

DUITSE COMMANDANT VAN NANTES VERMOORD.

Feldkommandant Generaal Holtz, die het commando heeft over het Nantesgebied in de bezette zone, werd heden doodgeschoten door 2 personen, die ontsnapten.

Holtz werd in de vroege morgen dodelijk getroffen op de Place Saint Pierre te Nantes, het hoofdplein, terwijl hij zich op weg bevond naar zijn kantoor.

2 Mannen vuurden een serie van schoten af en liepen toen weg bij de verwarring die toen ontstond. Het zoeken naar de invallers begon direct door Franse en Duitse autoriteiten. (Vichy, (AP) 20.10).

BYRD SPRAK VOOR HET FRANSE VOLK.

Schout bij Nacht Richard Byrd deelde aan het Franse volk mede bij een radio-toespraak over de korte golf, dat Adolf Hitler niet zal winnen, tenzij hij de Verenigde Staten aanvalt en verslaat. Byrd, die in 1927 een trans-Atlantische vlucht maakte naar Frankrijk en geëerd werd als burger van 4 Franse steden, zeide:

„Als mede-buger van Frankrijk weet ik dat de moed en hoop nog helder branden in Uwe borsten gelijk de waarheid niet kan worden gevaagd uit Uwe hersenen door het rookgordijn van nazie-propaganda. De oorlog is niet voorbij. Hij is niet geëindigd in Rusland. Rusland houdt vol. Niemand kan zeggen of het zal kunnen volhouden en hoe lang." Hij verklaarde echter: „Omdat Amerika onoverwinnelijk is zal Adolf Hitler deze oorlog niet winnen."

Byrd zeide: „In de afgelopen maanden hebben wij onze eigen bittere lessen getrokken uit de gebeurtenissen in Frankrijk in Mei 1940. Amerika is veranderd. Het is niet langer het passieve land, dat Gij toen om hulp vroeg. Sommigen hebben ons verweten om onze grote rijkdom. Doch heden veranderen wij onze dollars en ons goud in staal voor tanks, aluminium voor vliegtuigen en klederen voor uniformen van soldaten. Ik zeg tot U dat de dag zal komen, dat de luchten van Europa zwart zullen zijn van Amerikaanse vliegtuigen, de meest effectieve vliegtuigen, die ooit ontworpen zijn." (Boston, (AP) 19.10).

SPEECH VAN ERNEST BEVIN.

De Britse Minister van Arbeid Ernest Bevin beschreef in de speech de internationale situatie als wanhopig en verklaarde, dat de Verenigde Staten en Groot-Brittannië een vreselijke taak hebben om de productie van het Reich te overtreffen.

„Gij moet geen minuut verliezen" zeide de Minister tot de fabrieksarbeiders van de Midlands. „Gij moet hard werken, zodat Gij den jongens in het leger meer kanonnen, meer granaten, meer tanks en meer vliegtuigen kunt geven dan Hitler kan gereedmaken voor de komende lente." (Londen, (AP) 18.10).

SPAREN VOOR DE OORLOG.

Sedert het begin van de oorlogsspaarcampagne in November 1939 hebben de kleine spaarders in Engeland aan hun regering een bedrag geleend van £ 1.000.000.000. De kanselier van de Schatkist, Sir Kingsley Wood, verklaarde, dat dit een bedrag van £ 20 per persoon, met inbegrip der kinderen, betekende. Tussen de jaren 1916 — 1919 werd er door de kleine spaarders £274.000.000 bespaard, hetgeen neerkwam op £ 6.4.— per hoofd.

Het sparen van de £ 1.000.000.000 wordt echter slechts beschouwd als de eerste étappe van het te bereiken doel. Speciale comités zijn gevormd om dit doel te bereiken en tot hen richtte Sir Kingsley Wood een opwekking om een tweede 1000 millioen pond te besparen en in nog minder tijd.

Ook de Koning richtte een dankwoord tot de leden der Comités, waarin hij sprak over de ontelbare offers, die door alle mannen en vrouwen en kinderen van Engeland gebracht zijn.

„Er kon geen beter bewijs geleverd worden van het onwrikbare besluit van het gehele land om vol te houden tot het uiterste".

Het nieuws van vandaag.

De quaestie van Japan blijft urgent. Cordell Hull en Sumner Welles hebben met den Japansen gezant gesproken, terwijl Eiki Tojo een dagorder uitvaardigde, waarin gewezen werd op de noodzaak van „ijzeren eenheid", die nodig is om aan de omsingeling van Japan door buitenlandse mogendheden het hoofd te kunnen bieden. De Verenigde Staten, Groot-Brittannië, China, Nederlands Indië, Australië en Nieuw Zeeland hebben zich dan ook reeds verbonden tot een enorm verenigd front in de Stille Oceaan. De Australische premier heeft in een rede gezegd, dat aan elke bedreiging weerstand zal worden geboden (pagina 3).

De strijd in Rusland gaat volgens de Duitse telegrammen in het voordeel van de Duitsers voort. Taganrof zou gevallen zijn, terwijl de Duitse legers de scharen van Timosjenko ten getale van ongeveer 1.000.000 in totaal zouden hebben vernietigd. Hoe ernstig de toestand is, blijkt natuurlijk beter uit de telegrammen van Moskou en Londen. Stalin heeft de staat van beleg afgekondigd, enkele Duitse divisies zouden zijn teruggedreven, en zelfs wist Londen te vertellen, dat Duitsland een millioen man hulptroepen aan Italië had gevraagd (blz. 3). De Japanse gezant is uit Moskou vertrokken naar Kuibysjev (blz. 1).

Bij Kalinin doen de Russen tegenaanvallen, doch of deze pas door de Russen heroverde stad nog in Rode handen is, is nog niet bekend. Wel schijnen Mongoolse en Siberische troepen in de sector bij Mozhaisk te zijn aangekomen.

In de hoge legerleiding der Russen hadden enige mutaties plaats. Generaal Jukov werd tot commandant benoemd van het middenfront (blz. 3).

De opstootjes in Europa gaan voort. In Nantes werd de Duitse commandant vermoord. In Nederland worden de schroeven van de vliegtuigen afgedraaid (blz. 3).

Een Vaticaanse commissie is inkopen aan het doen (kleren enz.) in Lissabon. Men komt in Vaticaanstad te kort (blz. 3).) In heel Europa wordt de voedselschaarste trouwens nijpend. Hoover wil en en ander naar Europa zenden (blz 1).

Katholieken en Protestanten weerstaan de Nazies.

Aan een publicatie van het Nederlandse Inlichtingen Bureau te New York is het volgende ontleend:

Vrijheid van godsdienst is onbestaanbaar in het regiem der Nazies. En de belofte van Dr. Arthur Seyss-Inquart bij de aanvaarding van zijn ambt in Nederland was dan ook zoals alle Nazie-beloften een ijdel woord. Hij beloofde het wezen van het volkskarakter te eerbiedigen en het volk niet te dwingen tot een ideologie, die vreemd is aan zijn natuur. Maar nauwelijks lag de Nazie-klauw over ons vaderland of het begin ener vervolging was daar. Allereerst werd de vrijheid van het gesproken en geschreven woord gebreideld en het recht van vergadering gold slechts voor hen, die de lof wilden bezingen van de overweldigers. Het protest tegen alle wederrechtelijke handelingen werd nog slechts van de preekstoel af gehoord. Katholieken en Protestanten verhieven zich gelijkelijk tegen de langzaam sterker wordende onderdrukking en zij weigerden zich gewillig te onderwerpen. Meer nog: zij verdedigen met onverschrokken moed de rechten van God en mens.

Het verzet der Katholieken.

In Januari 1941 werd van alle kansels een herderlijke brief voorgelezen, waarbij het onder doodzonde verboden werd lid te zijn of te worden van de Nationaal Socialistische Partij. De H.H. Sacramenten en de begrafenis in gewijde aarde zouden geweigerd worden aan alle katholieken, die lid werden van een of andere politieke partij buiten de katholieke. Duidelijk werd nog in een aparte zinsnede gezegd, dat „hij, die deelneemt aan de Nationaal Socialistische beweging, zich schuldig maakt aan doodzonde."

De Nederlandse Unie, die onlangs eveneens door de Nazies verboden werd, bestond voor een groot gedeelte uit leden van de ontbonden Katholieke Staatspartij **en het valt niet te betwijfelen, dat de invloed der Katholieken op de Nederlandse Unie een der voornaamste redenen was voor de Nazies om tot ontbinding over te gaan.**

In verschillende delen van Nederland ontstonden moeilijkheden na het woord der Bisschoppen, vooral echter in de overwegend katholieke provincies Noord Brabant en Limburg. De priesters weigerden kinderen van N.S.B.-ers te dopen en stonden niet toe, dat N.S.B.-ers begraven werden in gewijde aarde. Soms maakten de Duitsers van deze weigering gebruik om reclame voor hun zaakje te maken en hun Nederlandse broeders te steunen. Zij organiseerden dan ware praaltochten naar Duits gebied, waar zij wel met het kerkelijk ritueel begraven werden. Sommige priesters, die weigerden den N.S.B.-ers ter wille te zijn, werden gevangen gezet of zwaar beboet. De Aartsbisschop van Utrecht, die weigerde mede te doen aan de propaganda voor de strijd tegen Rusland, werd beboet. Herhaaldelijk komt deze stoere opvolger van den H. Willibrordus in conflict met de Duitse autoriteiten. Tot nu toe hebben de Duitsers nog geen enkele hoogwaardigheidsbekleder van de katholieke kerk in Nederland gevangen gezet, maar hun waarschuwingen laten aan duidelijkheid niets te wensen over.

In Breda veroordeelde een priester openlijk van de preekstoel de leerstellingen van het Nazisme en alhoewel hij Hitler niet bij name noemde, sprak hij toch met grote afkeer van „den veroorzaker van zoveel kwaad."

Een grote slag voor de Nederlandse katholieken was de ontbinding van de Katholieke werklieden- en werkgeversorganisaties, die gedwongen werden zich te verenigen met het Nationale Centrum van Handelsverenigingen onder leiding van een N.S.B.-er. Met andere woorden: deze verenigingen werden beroofd van haar speciaal katholiek karakter en gesteld in dienst van het Naziedom.

Direct na het bekend worden van deze bepaling, waarbij de katholieke organisaties werden ontbonden, gaven de Bisschoppen weder een herderlijke brief uit, waar zij wezen op het verraderlijk karakter van deze bepaling en zij verboden iederen katholiek lid te blijven van deze organisaties. Er is slechts een uitzondering gemaakt voor die gevallen, waarbij de katholiek gedwongen wordt zich aan te sluiten bij de N.S.B. op straffe anders zijn betrekking te verliezen.

Maar ook dan kan hij dat slechts doen onder protest en zijn lidmaatschap kan niet verder gaan dan een passief meedoen. Hij mag dan in geen geval enige bijeenkomst of optocht bijwonen en het is hem niet toegestaan een krant van de N.S.B.-pers te lezen. Het spreekt vanzelf, dat zulk lidmaatschap niet het doel is van de N.S.B. en deze uitzondering brengt hun in geen geval winst.

Het onafhankelijke bestaan van talrijke katholieke jeugdorganisaties is reeds maanden geleden tot een eind gekomen. De invloed van het katholicisme wordt langzaam aan uit het gehele openbare leven verdrongen. Nog gaat het met het zoveel mogelijk ontzien van wrijving, maar steeds duidelijker wordt het, dat de vervolging in hevigheid zal oplaaien. De Nederlandse katholieken zullen weder voor hun vrijheden moeten vechten en alle tekenen wijzen er op, dat zij de strijd zullen aanvaarden in de geest hunner voorvaderen.

Het verzet der Protestanten.

De Synode, die sedert vele geslachten zich tevreden stelde met het organiseren van het administratief gedeelte der kerkgenootschappen, herwint langzamerhand de leidende functie, die zij in vroeger eeuwen bezat. Alhoewel zij theoretisch geen opdrachten aan een of anderen kerkelijken bedienaar geven kan, kan zij toch wel raad geven. En derhalve begon zij texten op te stellen voor de Zondagsdiensten in het gehele land. Deze „raad" werd met een verbazingwekkende eenparigheid opgevolgd. Een andere raad was het bidden tijdens de kerkdiensten voor het Koninklijk Huis en voor de wettige regering in Londen.

Reeds van het begin af bleek, dat de Nazies het vooral op de jeugd gemunt hadden en dat zij trachtten die in hun macht te krijgen. De schoolbibliotheken werden gezuiverd van alle werken, die op een of andere wijze de ideeën van vrijheid, verdraagzaamheid en vaderlandsliefde propageerden. Vele gezangen en liederen werden verboden, vooral als het betrof een smeekbede voor de bekering der Joden tot het Christendom. Alle mogelijke middelen werden door de Nazies aangewend om de jeugd tot zich te trekken en haar te lokken uit de kerkelijke organisaties.

De leiders der Protestanten en Katholieken verklaarden herhaaldelijk en zo duidelijk mogelijk, dat de opvoeding der kinderen een taak van de kerk is. Zo de jeugd wierd aangerand, zou de gehele kerk worden aangerand.

Alle Protestantse kerkgenootschappen, met uitzondering van de Lutheranen, weigerden op advies van de Synode lijsten in te zenden bij de Duitse autoriteiten, waarop de inkomsten stonden van de collectes in en buiten de kerken gehouden voor liefdadige doeleinden. De nazies wilden die opgaven hebben om de gelden dienstbaar te maken aan de „Winterhilfe". Toen de bepaalde tijd van inlevering der lijsten verstreken was, gaven de Nazies nog enige weken uitstel, doch de Hervormde kerken stoorden zich hieraan niet en hielden toch bijna zonder uitzondering haar gebruikelijke inzamelingen.

Hierop werden verschillende dominees gevangen genomen. Om echter voorlopig de godsdienstvervolging nog niet op de spits te drijven, werden deze dominees van heel andere overtredingen beschuldigd, zoals het kopen van voedsel op de „zwarte markt", het luisteren naar buitenlandse uitzendingen. Slechts in twee afzonderlijke gevallen was de beschuldiging, dat de preekstoel was „misbruikt" voor het uiten van anti-Duitse gedachten.

De druk der Nazies op de godsdiensten in Nederland heeft echter een merkwaardige geloofsopleving ten gevolge. De kerken zijn voller dan ooit. De dominees brengen veelvuldig hun preken in verband met de lopende gebeurtenissen en hun oordeel over de onderdrukkers is van een zeldzame openhartigheid.

Vele zijn de wegen, die de dominees gaan om hun gelovigen te leiden in deze barre tijden. Velen lezen tijdens de dienst strophen voor uit het Wilhelmus of laten die zingen. Anderen beklemtonen herhaaldelijk, dat Christus een Jood was en dat de Bijbel geen onderscheid kent tussen rassen en dat de Bijbel niets zegt over bloed- en bodemtheorieën. Er wordt niet gezocht naar vage bewoordingen, doch duidelijk en klaarder dan ooit worden de problemen uiteengezet in rechtvaardigheid en waarheid.

De Synode is zich wel bewust, dat de vervolging in hevigheid zal toenemen en dat de kerken van haar leiders zullen worden beroofd. Doch reeds treft men maatregelen en ook de protestantse kerken organiseren het lekenapostolaat.

In vele steden heeft men cursussen geopend voor bijbelstudie. In Amsterdam volgen reeds 200 leden een dergelijke cursus.

De vervolging in Nederland bevindt zich nog in een beginstadium en is nog niet te vergelijken met de vervolgingen der Poolse katholieken. Geve God dat het niet zo ver kome. Wil God echter dit leed over Nederland heen laten gaan dan zij het ons een troost, dat alle tekenen er op wijzen, dat er martelaren zullen gevonden worden, belijders voor Zijn Naam.

En uit het bloed der martelaren zal een nieuw gezuiverd godsdienstig leven opbloeien.

Nederland.

HELDEN GEEERD.

De Koningin verleende het pas ingestelde vliegerkruis aan de Nederlands-Indische vliegers **T. F. A. Buys** en **J. B. H. Bruinier.** Buys kreeg zijn welverdiende onderscheiding wegens het toebrengen van grote schade aan den vijand en beloonde moed en wilskracht. Bruinier wegens het toebrengen van schade aan den vijand onder hachelijke omstandigheden en wegens betoonde moed en voortvarendheid.

Deze eer aan Buys bewezen, is vermoedelijk posthume. Sedert 24 Juni wordt hij na een vlucht over Frankrijk vermist. Bruinier keerde onlangs naar Nederlands Oost-Indië terug.

„DE KONINGIN — ONZE CHURCHILL."

Onlangs hebben wij de rede vermeld, die H.M. de Koningin voor de B.B.C. heeft gehouden om dank te zeggen voor Haar ere-promotie aan Rutgers-Universiteit. Edward Murrow gaf daarvan een aardige beschrijving uit Londen voor de Columbia Broadcasting. De Koningin kwam hier aan ons gebouw aan in een kleine auto, vergezeld van slechts een hofdame. Zij was heel eenvoudig gekleed. Het eerste, wat Zij zeide, was „er moet iemand zijn, die Mij er op wijst wanneer Ik een fout in mijn Engels maak.

H.M. luisterde door de hoofdtelefoon naar wat de president van Rutgers universiteit zeide. Op een gegeven moment zeide Zij: „Wil president Roosevelt niet, dat zijn woorden op zijn Nederlands wordt uitgesproken?"

Toen de Koningin weg ging, zei een jonge Nederlander: „Weet U — Zij is onze Churchill". Deze kranige vrouw maakte een onvergetelijk vastberaden indruk op mij. Zij sprak Rutgers op zijn Amerikaans uit en niet op zijn Nederlands. Maar dat is een van de weinige compromissen, die Zij ooit in Haar leven maakte.

GEHEEL NEDERLANDS-INDIË STAAT PARAAT.

Nederlands-Indië heeft eigenlijk twee legers; want achter zijn gewone leger is een ander leger in wording. Van de burgers der steden en de planters in meer afgelegen streken. Op het ogenblik concentreert Indië veel aandacht op zijn jeugd, die op alle mogelijkheden voor de toekomst wordt voorbereid en voor haar mogelijk komende taak de verdediging van de eigen grond in een dezer beide legers. Zo schrijft „Soebarayasch Handelsblad".

MR. DIRK FOCK †.

Aneta meldt dat, Dr. D. Fock te 's Gravenhage is overleden.

Dirk Fock heeft zich voor Volk en Vaderland grote verdiensten verworven.

Hij werd geboren in 1858 te Wijk bij Duurstede. Zijn staatkundige loopbaan, voorafgegaan door een advocatenpraktijk, begon in 1900, toen hij gekozen werd tot lid van de Provinciale Staten van Zuid Holland (1904—1905 tevens lid van Gedeputeerde Staten). In het ministerie De Meester (1905 — 1908) was hij minister van koloniën, daarna (1908-1911) gouverneur van Suriname.

In 1913 werd hij wederom lid van de Tweede Kamer, van welk college hij van 1917 tot 1920 het voorzitterschap bekleedde. Het hoogtepunt van zijn loopbaan is zijn ambtstijd als Gouverneur-Generaal van Nederlands-Indië in welke periode een zeer belangrijke bestuurshervorming gedeeltelijk voltrokken werd. Na zijn aftreden was hij enige tijd ambteloos. In 1928 volgde echter zijn benoeming tot minister van Staat, terwijl hij het jaar daarop zitting kreeg in de Eerste Kamer.

Mr. Dr. Dirk Fock was jarenlang voorzitter van „De vrijheidsbond".

[Op 25 April 1941 plaatste „Dagblad Amigoe di Curaçao" dit bericht. Uit Indië was nl. naar hier getelegrafeerd, dat halfstok moest gevlagd worden, omdat Fock in Nederland was overleden. Verschillende instellingen alhier vlagden dan ook halfstok. De Redactie kreeg haar inlichtingen via deze instellingen.]

GOEGEWAGEN REDENEERT.

„Natuurlijk betekenen onze aanwijzingen geen censuur. Nederlandse journalisten schrijven, wat zij willen; doch alleen de autoriteiten zijn in staat te bepalen, wat geschreven mag worden in het openbaar belang", zeide secretaris-generaal Goedewagen op een persconferentie, waar ook Max Blokzijl aanwezig was. (De „Telegraaf" van 26 September.)

Voor een normaal denkend mens is deze logica, specialiteit der nazies, moeilijk te volgen. Van Balluseck en andere Nederlandse journalisten, die in de gevangenis zijn geworpen of afgezet zijn, omdat zij niet precies schreven zoals het den Duitser en verrader Goedewagen welgevallig was, zullen het evenmin begrijpen. Goedewagen zei, blijkens het „Telegraaf"-verslag, nog meer aardigs.

„Ik ben zeer verheugd met de aanwezigheid op deze persconferentie van Duitse journalisten, die altijd zo welwillend over ons land hebben geschreven en steeds zoveel begrip voor onze positie aan de dag hebben gelegd."

Inmiddels is het grootste gedeelte der Nederlandse dagbladen opgeheven en die nog bestaan, hebben het grootste deel hunner abonnees verloren.

DE ZWAAR BEPROEFDE FAMILIE NOORDENBOS.

Professor Dr. Noordenbos, de bekende en geliefde geleerde en medicus, is onlangs ontslagen uit het concentratiekamp Buchenwald. Hij was zo uitgeput, dat voor zijn leven werd gevreesd. Hij moet voor onbepaalde tijd het bed houden.

Nu wordt bekend, dat ook zijn zoon Dr. O. W. Noordenbos, werd gearresteerd en twee weken werd gevangen gehouden. Mevrouw Noordenbos bracht een week in vreselijke ongerustheid door van man en zoon op dezelfde dag. Spoorloos verdwenen.

OFFICIELE BEKENDMAKINGEN.

Verlof: L. S. F. Leonardo, kommies der belastingen 2e klasse op Aruba, 4 weken vrijstelling van dienst, ingang 3 November 1941; P. Nicasia, tijd. klerk, werkzaam ten kantore van de Directie der Indische Pensioenfondsen, alhier, 1 week vrijstelling van dienst.

Eervol ontslag aan: V. A. Ramos, tijd. schrijver bij het Departement van Openbare Werken, op zijn verzoek; R. E. Polak, tijd. schrijver op het hulppostkantoor te St. Nicolaas op Aruba, op zijn verzoek; Mej. J. S. Lammens, tijd onderwijzeres 3e klasse bij het Openbaar Onderwijs in Curaçao, werkzaam aan de Wilhelminaschool.

Benoeming: G. E. Wong A Soi, tot tijd. schrijver op het hulppostkantoor te St. Nicolaas op Aruba; Mej. S. Y. Oduber, tot tijd. schrijver op de bureaux van de Burgerlijke Stand en het Bevolkingsregister op Aruba; W. G. Buncamper, adjunct-commies op St. Maarten N.G. tot hulpambtenaar van de Burgerlijke Stand op St. Maarten N.G.

Zijne Excellentie heeft op een aan Hare Majesteit de Koningin op 11 October 1941 verzonden telegram luidende:

Her Majesty Queen Wilhelmina — London —

Ter gelegenheid van de verlening van het eredoctoraat door Rutgers university newbrunswick moge ik uwer majesteit mede namens de bevolking van Curaçao eerbiedige gelukwensen aanbieden.

—Wouters—

het volgende antwoord ontvangen:

LC Governor Curaçao

Voor uwe mede namens de bevolking van Curaçao mij aangeboden gelukwensen mijn oprechte dank.

—Wilhelmina—

De Gouvernements-Secretaris,
C. F. Gronemeyer.

ARUBA

WANDELSPORT ARUBA.

Kapt. G. H. van der Spek schrijft:

Gezien het grote succes van de laatste wandelmars op Curaçao heeft de ondergetekende besloten een 2e wandelmars te organiseren op Zondag, 30 November 1941.

Deze wandelmars zal gehouden worden over een afstand van 25 km. Hoewel een grotere afstand door velen zeer zeker op goede wijze kan worden afgelegd, is ondergetekende van mening, dat een mars van 25 km. in een tropisch klimaat zeker als een behoorlijke mars kan gelden, die door een ieder gezond en getraind persoon op goede wijze kan worden afgelegd als een zeer gunstige lichamelijke inspanning. Aan deze mars kan door een ieder boven 16 jaar worden deel genomen. De inleg bedraagt ƒ 2.— per persoon. Deelnemerskaarten zijn te verkrijgen bij: den heer S. Vieyra, Aruba Post, San Nicolas, den heer A. in 't Veld, Veldstore te Oranjestad. De mars vangt aan te Oranjestad bij Ontvangerskantoor om 15.00 uur precies.

Route: Kazernestraat, Nassaustraat, Nieuwe weg, kunstweg naar Santa Cruz, Piedra Plat, Falcon, weg naar Noord, langs deposito Aruba Trading Co., langs marktahallen, Ontvangerskantoor.

Vele groeps- en extra prijzen zullen worden beschikbaar gesteld voor de beste groepen (elke groep tenminste 10 man en leider). Beoordeeld wordt:

Tenue, houding, marstucht, marsvrolijkheid, algehele indruk. Een ieder, die de mars voor de eerste maal volbrengt, ontvangt een zeer fraaie herinneringsmedaille, voor de tweede maal een faai uitgevoerd cijfer, te bevestigen op het lint.

Geeft u allen op en laat deze wandelmars wederom een groot succes worden. De wandelsport is bij uitstek gunstig voor het bevorderen van eensgezindheid en kameraadschap.

Opmerking: Na zonsondergang moet een iedere groep voorzien zijn van een wit licht aan het hoofd en een rood licht aan de staart.

Buitenland.

RENIGD FRONT IN STILLE OCEAAN GEVESTIGD.

emeld wordt, dat de onderhanden voor het vestigen van een Verd Front in de Stille Oceaan, waar Groot-Britannië, de Verenigde en, China, Nederlands Oost-Indië, tralië en Nieuw Zeeland deel uitken, zijn beëindigd. De Premier John tin zeide, dat de samenwerking tus de deelnemers deugdelijk zou zijn waarschuwde tegelijkertijd, dat een ogelijke uitbreiding van de oorlog in t Verre Oosten een ernstige bedreig vormt. Curtin verklaarde echter, er geen verandering in de situatie le Stille Oceaan is geweest. Hij e, dat de besprekingen tussen Jaen de Verenigde Staten om tot een ling te komen van hun geschillen, en worden voortgezet (Canberra, 20.10).

OK HET VATICAAN HEEFT TEKORT AAN VOEDSEL.

et nieuwsbureau van het Vaticaan de mede, dat 3 autoriteiten van het selijke Hof naar Lissabon zijn gen om klederen en misschien voedoorraden te kopen voor de 700 oners van Vaticaanstad als result van de rantsoenering in Italië. rchese Carlo Pacelli, een neef van Paus, en Enrico Galeazzi, hoofd de economische diensten, die vroede Ridders van Columbus vertewoordigde bij het Vaticaan, alsme Adolfo Soleti, Hoofd van de proe-afdeling, vertrokken op Zaterdag r Lissabon.

Zij verwachtten vooral kleding te len kopen en leer voor schoenen met mogelijkheid, dat het Vaticaan een en kleermakers- en schoenmakersrkplaats zou kunnen vestigen. Vermen wordt, dat Italië rantsoenkaar wil verstrekken aan de inwoners n Vaticaanstad, die grotendeels estelijken zijn. Doch de autoriteiten aren van mening, dat dit het prestige u kunnen verzwakken van de Pauijke Staat, welke onafhankelijk enste te blijven. Gemeld wordt, dat ssabon de enige plaats is in Europa, aar voedsel en materialen voor de eding vrij mogen worden gekocht Vaticaanstad, (AP) 20.10).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

Het Russisch communiqué van middernacht luidt als volgt:

,,Gedurende de dag werden de gevechten voortgezet langs het gehele ront.

Koppige gevechten hadden vooral laats in de sectoren bij Mozhaisk en Maloyaroslavetz. Verwoede aanvallen van Duitse fascistische troepen werden afgeslagen. 38 Duitse vliegtuigen werden op Zaterdag vernield. Wij verloren 17 toestellen. Het middernachtelijk communiqué maakte bekend, dat de Duitsers Mozhaisk en Maloyaroslavetz bereikten respectievelijk op ongeveer 57 ten Westen en 65 mijl ten Zuid-Westen van Moskou. Dit is het dichtst bij de hoofdstad, dat de Russen hebben toegegeven, dat de Duitsers deze hebben benaderd. Een aanvullend communiqué zeide:

,,Een onzer afdelingen, die aan het centrale front opereert, vernielde op Zaterdag 42 Duitse tanks en meer dan 60 aanhangwagens met ammunitie en olie, verder 10 kanonnen van verschillend kaliber en een bataljon vijandelijke infanterie." (Moskou, (AP) 19.10).

ASTROEPEN RUKKEN OP NAAR HET DONETZ-BEKKEN.

Het Duitse communiqué deelde mede, dat Duitse, Italiaanse, Hongaarse en Slowaakse troepen onweerstaanbaar het industriële bekken aan de rivier Donetz naderen. (Berlijn, (AP) 20.10).

JAPANSE ECONOMISCHE MISSIE NAAR INDO-CHINA.

Een missie van 31 man arriveerde uit Japan om een onderzoek in te stellen naar Indo-China's economische mogelijkheden. (Hanoi, (AP) 19.10).

THANS REEDS 4 MILLIOEN DUITSERS GEDOOD EN GEWOND.

De correspondent van ,,Pravda" deelde mede, dat de Duitse verliezen aan het Oostfront reeds de 4 millioen naderen aan doden en gewonden en dat nog steeds ,,deze vervloekte sprinkhanen doorkomen" (Moskou, (AP) 20.10).

SICILIË AANGEVALLEN.

Het Italiaanse Hoofdcommando maakte bekend, dat Britse vliegtuigen Corisa en Licata op Sicilië aanvielen en de Libyse haven Benghazi bombardeerden (Rome, (AP) 20.10).

NIEUWS VAN OVERAL.

— Amsterdam: de schroeven worden voortaan 's nachts van de vliegtuigen gedemonteerd i.v.m. de onlangs gemelde ontvluchtelingen uit Nederland naar Engeland.

— Londen: Duitsland zou een millioen man hulptroepen hebben gevraagd aan Italië.

— Bucuresti: Op invitatie van Hitler zijn 2 Turkse generaals in de Roemeense hoofdstad Bucuresti aangekomen.

— Berlijn: Taganrog, 30 mijl van Rostov, is veroverd.

DUITSE MINISTER ACHT INTREDEN IN KLOOSTERORDE ONGEWENST.

Radio Vaticana deelde zonder enig commentaar het volgende besluit der Duitse regering mede:

,,De Rijksminister van Arbeid, de Rijksminister voor Kerkelijke Zaken en de plaatsvervanger van den Führer zijn overeengekomen de volgende bepalingen af te kondigen, die van kracht zijn voor het gehele rijksgebied:

1. Het is niet gewenst, dat personen, die geschikt zijn arbeid te verrichten, intreden in religieuze orden of kloosters en op die wijze onttrokken worden aan de arbeid;

2. Wie reeds ergens in dienst is en zijn dienst wenst te beëindigen om in een religieuze orde te treden, moet door het Bureau van Arbeid gewaarschuwd worden, dat het niet langer mogelijk is voor zulk een doel een dienst te verlaten;

3. Zo iemand in overeenstemming met zijn werkgever om genoemde redenen zijn dienst wenst te verlaten, moet op het voortduren van de dienst worden aangedrongen. Als desondanks de dienst beëindigd wordt, moet het Bureau van Arbeid terstond zulk een werknemer een nieuwe arbeid aanwijzen;

4. Dit besluit geldt ook voor zonen en dochters van werkgevers, wanneer zij door deze laatsten in dienst zijn genomen."

In een andere uitzending deelde Radio Vaticana mede, dat in Nazie-kringen propaganda werd gemaakt voor het plan om het lidmaatschap van een kerkgenootschap afhankelijk te stellen van een schriftelijke verklaring, die echter niet geldig zou kunnen worden ondertekend voordat men de leeftijd van 21 jaar heeft bereikt.

43% MEER.

De vorige eeuw is het aantal Katholieken met 43% meer toegenomen dan de totale wereldbevolking. Deze winst vloeit vnl. voort uit zegenrijke missie-arbeid, vooral in landen met inheemse geestelijkheid en aan het feit, dat de onnatuurlijke geboortebeperking aan Katholieken, als zijnde in strijd met de natuur en dus Gods wet, verboden is. Momenteel is 18% van de wereldbevolking katholiek (in de Middeleeuwen 22%).

RUSLAND EN DE ATHEISTEN.

Op een bevolking van 192.000.000 telt de Bond van Militante Atheïsten in de Sovjet-Unie slechts een kleine 25.000.000 leden. Het ledenaantal is echter steeds stijgend.

DE BOYCOTT TEGEN DE KATHOLIEKEN IN NOORD IERLAND.

Overal hetzelfde.

In het parlement van Noord-Ierland werd medegedeeld, dat de totale bevolking van de zes Graafschappen 1.279.745 bedraagt. Godsdienstig is de indeling als volgt: 428.290 Katholieken, 390.931 Presbyterianen, 345.474 Kerk van Ierland, 35.135 Methodisten, 59.915 andere denominaties. **Uit deze cijfers blijkt,** zo schrijft het maandblad ,,Redemptorist Record", **dat de Katholieken numeriek het sterkst zijn vergeleken met de andere godsdienstige groepen. Toch bekleedt geen enkel katholiek een post van enige betekenis in de regering.** Ook onder de burgerlijke ambtenaren vindt men geen katholieken in de hogere kringen.

Als bewijs, hoe de Katholieken er buiten worden gehouden, wijst het blad er op, dat aan de 16 poliklinieken in en om Belfast geen enkele katholieke geneesheer verbonden is.

PAUS IS BEZORGD VOOR INDIANEN EN NEGERS VAN NOORD-AMERIKA.

Bij gelegenheid van haar vijftigjarig kloosterfeest ontving Moeder Katharine Drexel een eigenhandig schrijven van Z.H. Paus Pius XII, waarin de H. Vader haar bedankte, dat zij een halve eeuw geleden met dertien metgezellen, de eerste Zusters van het H. Sacrament, uittrok om het Woord van God bekend te gaan maken aan de talloze duizenden, die buiten hun schuld tot dan toe van die onschatbare genade beroofd waren gebleven.

De Paus schreef daarna als volgt: ,,Wij beseffen, dat de moeilijkheden vele en de werkzaamheden zwaar zijn geweest, want gij waart de pioniersters van Christus in de woestijn van Noord-Amerika. Van die dag af in 1894, toen de eerste missie werd gesticht onder de Pueblo Indianen van Santa Fe, hebt gij met vertrouwen en moed volhard. Uw dierbaar apostolaat werd gezegend door God, aangemoedigd door de bisschoppen en priesters in uw eigen land en het resultaat zien we heden in het schitterende werk, dat gedaan wordt in 21 diocesen.

Het kleine begin van de missie van de H. Catharina heeft zich ontwikkeld en omvat nu 69 scholen, waarin elk jaar meer dan 15.000 Indianen en Negerkinderen in de leer van Christus onderricht worden. Bij verschillende gelegenheden hebben Wij Onze bijzondere belangstelling getoond voor het welzijn van de gekleurde bevolking en hebben Wij Onze dierbare kinderen in de Verenigde Staten aangespoord om dit apostolaat met liefde en enthousiasme te steunen... Het is op de eerste plaats tot Onze Eerbiedwaardige Broeders, de Bisschoppen in de Verenigde Staten, en de geestelijkheid van uw land, dat Wij deze aanbeveling richten, in de hoop, dat door hun tactvolle leiding de gelovigen er voor mogen zorgen, dat het schitterende werk, dat zulk een heerlijke bladzijde vult in de geschiedenis der Kerk in de Verenigde Staten, moge blijven voortbestaan".

HOOPVOL JUBILEUM.

Op 18 September jl. bestond de ,,New York Times" 90 jaar. Deze krant begon evenals ,,Dagblad Amigoe di Curaçao" met 4 pagina's, telt er nu op weekdagen 32—52, op Zondagen (inclusief 10 bijvoegsels) 180—240.

ALLERLAATSTE NIEUWS.

Van gezaghebbende zijde in Londen werd verklaard, dat de Russen plaatselijke tegenaanvallen ondernemen langs het gehele centrale front, doch dat de tegenaanvallen vooral sterk schijnen te zijn bij Kalinin. De Duitsers maken thans geen dergelijke geographische voortgang meer als in de eerste dagen van het offensief tegen Moskou, doch er is geen teken, dat het gewicht van de aanval afneemt. Men zeide, dat de weerstoestanden ongunstig zijn voor actieve operaties en de wegen in zeer slechte toestand zijn in de centrale sector.

De Griekse Regering in Londen gaf een bericht vrij, dat werd ontvangen uit officiële bronnen, waarin werd verklaard, dat 15.000 Grieken stierven in series van brute massamoorden door Bulgaren in het Kavella-district en de Drama-provincie. Hoewel de Grieken practisch ongewapend zijn wisten zij 330 Bulgaren en 7 Duitsers te doden. Het bericht zeide, dat de opstand in het Kavella-district uitbrak nadat Griekse Joodse gijzelaars werden doodgeschoten. Men verklaarde, dat het cijfer van 15.000 slachtoffers een schatting is, gebaseerd op verklaringen van ooggetuigen.

De nieuwe Japanse Premier Eiki Tojo gaf een order van de dag uit, waarin hij sterk aandrong op de noodzaak om en ijzeren eenheid te vestigen onder alle strijdkrachten en het volk teneinde de zg. omsingeling van Japan door buitenlandse mogendheden tegen te gaan. Hij legde er de nadruk op, dat Japan thans staat op het kruispunt van leven en dood en drong er bij de leden van het Oorlogsdepartement op aan bereid te zijn alles op te offeren teneinde de crisis te boven te komen. Door de omsingeling van Japan verstonden de Japanners dat de Premier refereerde naar de militaire en economische maatregelen, welke onlangs getroffen werden door de Verenigde Staten, Groot-Britannië, Nederlands Oost-Indië, China en Rusland deel in de oorlog tegen de as. De pers hield over het algemeen vol, dat de nieuwe Regering niet oorlogszuchtig is, hoewel verwacht wordt dat men op strenge wijze de buitenlandse problemen van het Imperium zal behandelen.

Washington werd geschokt door het nieuws, dat de torpedo, die de torpedojager ,,Kearny" trof 21 ongevallen veroorzaakte, waarvan 10 als gewond als vermist (waarschijnlijk dood) worden opgegeven. De marine identificeerde de aanvaller als ,,ongetwijfeld een Duitse duikboot".

CURACAO

GEEN AUDIËNTIE MGR. VERRIET.

Z. H. E. de Apostolisch Vicarius van Curaçao zal as. Dinsdag en Woensdag geen audiëntie verlenen.

MEVROUW BOON ZAL SPREKEN.

Aanstaande Donderdagavond om 20.30 uur zal Mevrouw B. Boon-Van der Starp (echtgenote van den advocaat) een lezing houden in het Brion-theater onder auspiciën van de V.O.C. (Vrouwenorganisatie Curaçao). Mevrouw Boon, die de dans ontsprongen is op een avontuurlijke vlucht uit het vaderland, zal spreken onder het motto ,,Sluit de gelederen". Reeds thans blijkt, dat dit een buitengewoon interessante avond gaat worden. In verband met het feit, dat mevrouw Boon weer spoedig ons gebiedsdeel verlaat en dus slechts één keer spreken kan, kan men niet rekenen een 'volgende keer'. De leden van de V.O.C. hebben gratis toegang; verdere introducees betalen 50 cts. entree.

DE GROEI VAN VIER JAREN.

Sociale instelling begon 19 October 1937 met cunucu-villa ,,Nooit Gedacht", thans instelling met verschillende gebouwen.

Sprong van 14 op 98 jongens in 4 jaar.

Gisteren was het vier jaar geleden, dat de Broeders Kruisvaarders van Sint Jan hun villa betrokken in huize ,,Nooit Gedacht". Sociaal werk voor de jeugd was het ideële doel. Jongens kwamen er en werden ondergebracht in de kamers van de villa. De Broeders moesten vaak in dezelfde kamers slapen. Giften kwamen binnen, het Gouvernement interesseerde zich enigermate voor deze instelling, die in korte tijd de grote belangstelling van allen op dit Eiland had.

Hoewel het een door het gouvernement gesubsidieerde instelling werd, draagt het Gouvernement niet bij in de kosten van de aanbouw van nieuwe percelen. Thans omvat ,,Huize Don Bosco" verschillende percelen, gebouwen, werkplaatsen, landerijen, speelterreinen, vee etc. Het aantal jongens, dat hier genieten mag, in het begin 10 — 15, klom in de slechts 4 jaren op tot 98. **De bestaande gebouwen zijn veel en veel te klein.** Ofschoon het geld nog slechts voor een klein gedeelte bijeen was, is men begonnen met geloof op God te bouwen.

Als in de middeleeuwse abdijen worden de stenen door de Broeders en hun helpers gebakken. Raamkozijnen en wat er verder bij de bouw van een huis komt kijken, wordt in de eigen werkplaatsen vervaardigd. Hierdoor worden de kosten wel wat gereduceerd, doch de materialen moeten natuurlijk gekocht worden. Er is nog lang niet genoeg. Nog 30 à 40 meer jongens moeten worden ondergebracht. Een grote zaal is in aanbouw. Bij een bezoek blijkt, dat dit een schitterende aanwinst zal worden. Ook zal de slaapruimte worden uitgebreid: meer hygiëne, meer gezondheid, een krachtiger volk van Curaçao in de toekomst.

Ook van de andere Eilanden uit dit Gebiedsdeel stijgt het aantal aanvragen. Momenteel zijn alle eilanden reeds vertegenwoordigd. Het Werkkamp van Don Bosco is een succes geworden. Hier wordt iets gedaan voor ons Volkskind, zoals nergens in dit gebiedsdeel. Degenen, die het Werkkamp kennen, ,,zegenen de Broeders", om de poëtische uitdrukking aan te halen uit het artikel, dat Pater de Bruyn op 9 September jl. in dit blad schreef. Het is het beste ook dit korte artikel te besluiten met wat P. de Bruyn, de Directeur van het Werkkamp, schreef: **,,komt u zelf eens kijken en dan zult u zien, dat de plantage, waar de jongens nu zijn, de ideale plek is voor een kostschool. Bossen, zee, voetbalvelden, geen last van buren en de buren niet van ons."**

De Ambachtsschool met het Werkkamp is voor het Volkskind, het fundament van ons Curaçaose volk, hoop van onze toekomst. Met vertrouwen op God is men begonnen te bouwen, omdat er uitbreiding komen **moest.**

Wie helpt ermede?

VERENIGINGSNIEUWS.

Katholieke Sport Centrale: Monseigneur Verriet tropee tournooi: Olympia — C.S.R., 1—2 (gestaakt); Jong Bonaire—Ajax 0—3: Jong Colombia —Boca Junior 1—0: Olympia jr. — Blauw Wit 2—1.

Korfbal: Vitesse—Aamos 0—0.

Militair voetbal:

Gezien het succes van de onlangs gespeelde militaire voetbal-competities zijn door den Algemeen Militair Commandant, den Kolonel van den Donker, wederom twee fraaie bekers beschikbaar gesteld voor de overwinnaars in elk der beide gevormde klassen van een ,,derde militaire voetbalcompetitie". De wedstrijden worden dagelijks om 16.30 uur op een der vier voetbalvelden te Suffisant gespeeld.

De stand in de Eerste klasse is als volgt:

	gespeeld	punten
Schutterij 1921 I.	2	4
K.S.L.I. ,,HQ"	3	5
K.S.L.I. ,,X"	3	4
Schutterij 1922 I.	3	3
K.S.L.I. ,,Y"	2	2
V.K.S. I.	3	2
A.S.V. I.	3	2
K.S.L.I. ,,W"	3	2
M.S.V.I.	1	0
K.S.L.I. ,,Z"	1	0

De stand in de tweede klasse is als volgt:

	gespeeld	punten
Schutterij 1922 III	3	6
V.K.C. Waterfort	3	5
K.S.L.I. ,,X" II.	2	4
Schutterij Waterfort	3	4
K.S.L.I. ,,Y" II.	3	4
N.T.S. Reserves	3	2
Schutterij 1922 II	3	2
K.S.L.I. ,,HQ" II.	3	2
K.S.L.I. ,,Z" II.	7	3
K.S.L.I. ,,W" II	4	2

De Commissie van Toezicht bestaat uit de heren: Kapt. A. H. M. van Weel; Lt. ter Zee 1e klasse E. Dankmeyer; Capt. Gregory; Lt. C. F. van Tongerloo, secretaris.

Storm op Zee.

Amigoe-abonnee op verlofreis naar New York leert in gevaar zware werk der zeelieden waarderen.

Neerlands glorie in Caribië.

Wanneer een zeker iemand, een passagier, na vijf dagen zwaar weer, in een haven aankomt, kan het zijn, dat hij zegenend de vaste bodem betreedt. Een bodem, die hem als het ware, na de bijna onoverkomelijke morele ellende van een nog net even te brede kooi, een afschuwelijk rollende hut en een opstandige maag — met zeewater, opdringend van alle kanten — het herwonnen paradijs toeschijnt.

Zijn koortsachtig brein, zijn onderbewuste angst, gepaard met een diepe teleurstelling, doen in hem de vreselijkste gedachten opkomen en scheepsrampen, orkanen, omslaande sloepen en onbewoonde eilanden doemen voor hem op. En als dan ook nog, in het middernachtelijk uur, de lichtenrij van de snelle Santa-boot voorbijschiet, dan is het begrijpelijk, dat een alarmkreet: Santa Paula — S.O.S. —, de culminatie van zijn vurigste wensen is, bij zoveel ingetogen leed.

Kaap Hatteras was overigens reeds het schrikbeeld onzer jongensjaren, tezamen met de Golf van Biscaye, en deze dreiging leefde met ons voort met het klimmen der jaren. Tussen de Bahama's en de één en veertigste breedtegraad ligt in de letterlijke zin van het woord een oceaan van menselijke ellende en boven het eiland, dat Columbus in 1492 voor het eerst betrad, bevindt zich voor dien passagier een hoogtepunt in de curve zijner angsten.

Het diepe geheim der scheepsbewegingen doet van nadere détails terugdeinzen, maar het is ons nooit zo duidelijk geweest als juist in deze dagen, dat de wijze Christoffel zijn ontdekking: San Salvador, de Verlosser, noemde, want ook hem zijn de stormen niet gespaard gebleven.

Nu is het gelukkig, dat een mens, althans de penitentie van dit gehalte, gemakkelijk vergeet, want op de kade ziet hij weliswaar de golven nog, maar ook het bordje soep van den eenvoudigen Curaçaosen bediende, dat hem zonder een greintje van een vette rand, n.b. via een buitentrap, in de hut der smarten wordt binnengeloodst, spreekt tot zijn verbeelding en naast den kapitein en de stuurlieden in het donkerblauw met de rust der onverbiddelijkheid op het gelaat, is het vooral de man met de glibberige waterslang, die tòch elke morgen om zes uur het ganse scheepsdek te zwabberen staat, die hem een blik gunt in het leven van den schipper en zijn volk.

Dan wordt het ook duidelijk, waarom de zeeman niet zo om de tere landelijke zorgen der mensen maalt en zelfs adviezen van vrienden, die het beter bedoelen dan weten ietwat wantrouwig aanhoort. De laatsten zijn immers vaak lieden, die het zo goed menen, maar er overigens volkomen naast staan.

Op de uitstekende kaart van West-Indië, een uitgave van de National Geographic Magazine, staan rode annotaties vermeld over het ver verleden en het is treffend daarin voortdurend namen van Nederlanders te lezen. Er zijn wateren, eilanden en grote gebieden, die onherroepelijk voor ons verloren zijn gegaan na de gulden tijd van Neerlands roemrijke jaren. En het moet worden erkend, veel hebben wij verloren door eigen merkelijke schuld. Immers ook toen ging „de cost voor de baet uyt" en de EdelMogende Heren van de Compagnie in Nederland waren nu eenmaal hard als een spijker op dit punt van defensie en zelfbehoud.

Zo schreef Van Aerssen van Sommelsdyck; naar onze mening één der grootste figuren in de historie van Nederlands West-Indië: over de pure winzucht zijner landgenoten, die slechts te vergelijken was met een ijlende koorts en in het voormalige „Neerlandia" besproken boek van Fred. Oudschans-Dentz over dezen pionier, wordt daarvan betoogd, dat als men de Nederlandse kooplieden van die tijd in de koloniën hun gang had laten gaan, justitie, politie, defensie en alles aan de hartstocht van de hebzucht zou zijn opgeofferd. Voorwaar geen schoon getuigenis van Neerlands grote tijden.

Met de geestelijke zorgen echter was het anders gesteld en het is een onmiskenbaar feit, dat iedere inplanting op vreemd gebied de gelijktijdige, of nagenoeg gelijktijdige, uitzending van een dominee, of althans naar de mate der verdraagzaamheid, een priester, betekende.

En wat den zeeman betreft, men wilde ook toen niet de moraal op de preekstoel, maar steun aan boord: Op de houten scheepkes der gouden eeuw hebben altoos ijzeren mannen gestaan, sterk in het Geloof, die teer- en touwlucht kenden en die één van zin wilden zijn met den schipper en zijn volk.

En waar zou Gods Woord machtiger zijn, onder de Zuidwester en leunende tegen de zeesponder aan, met de alomtegenwoordige onrustige zee?

Wij menen, dat het ook nu nog, neen juist nu, niet de laatste, maar de eerste plaats is, waar men Nederlanders in het hart grijpt, niet alleen om hen te steunen temidden van hun eigen werk, maar in het biezonder de onoverwinnelijke kracht te schenken, die er nodig is voor onze — meer dan ooit tevoren — **onvervalst rechtvaardige zaak!**

Laten de mensen den zeeman helpen aan de vele nutte zaken, die er nodig zijn, maar laat het nimmer de essentie zijn, want de ware geest van militant Nederlandschap in het licht onzer historie schenke men hun ter plaatse en temidden van het gevaar.

Hoe de nieuwe orde Europa ontwricht.

In de serie van „Vrij Nederland Boekjes", een reeks korte verhandelingen over actuele onderwerpen van internationaal belang, geschreven door deskundige geschiedschrijvers, staatshuishoudkundigen, rechtskundigen en philosophen zijn reeds verschenen 1. de oorzaken van de oorlog, door E. L. Woodward. 2. „Mein Kampf", Hitlers zelfbekentenis, door R.C.K. Ensor. 3. Nationaal socialisme en christendom, door N. Micklem.

Thans is verschenen:

4. Duitslands „Nieuwe orde", door Duncan Wilson.

Het boekje is hier verkrijgbaar bij de St. Augustinus-boekhandel voor 25 cts.

Duncan Wilson bespreekt in deze brochure de verschillende gedaanten, waarin de „Nieuwe Orde" aan de wereld is voorgesteld, om vervolgens het Duitse economische stelsel te beschrijven sedert Hitler in 1933 aan de macht is gekomen. In dit licht beziet hij de vermoedelijke uitwerking die de Duitse toekomst-plannen op de economie van Europa zullen moeten hebben. Hij toont aan, dat de „Nieuwe Orde" in wezen streeft naar de politieke en economische overheersing van Europa, door Duitsland. **In het belang van Duitslands industriële hegemonie zou het overige deel van industrieel Europa moeten terugkeren tot de landbouw, hetgeen een daling van de levensstandaard ten gevolge heeft — althans...... buiten Duitsland.**

Na de methoden te hebben besproken van clearing (modern woord voor de primitieve ruilhandel) en de verschillende **economische stelsels concludeert Duncan, dat het grootste gedeelte van de Duitse propaganda ten aanzien van de „Nieuwe Orde" niets dan bluf is.** De „Nieuwe Orde" is alleen maar de oude orde van uitbuiting, die zich sedert 1933 achtereenvolgens heeft vertoond in Duitsland, de Balkan en de bezette landen van West Europa; de meest gebruikelijke werktuigen waarvan deze Orde zich heeft bediend, zijn tot nog toe de Clearing-overeenkomsten geweest en de op listige wijze vastgestelde wisselkoersen. Maar de Duitsers hebben een uitbuiting op veel groter schaal, dan tot nog toe het geval is geweest, in de zin; **in het belang van het „Herrenvolk" moeten in heel Europa industrie, kapitaal en arbeidskrachten gemobiliseerd worden.**

De afschaffing van het oorlogs-apparaat zou sociale problemen met zich brengen, waartegen dit Duitse régime niet opgewassen is; de instandhouding ervan verplicht de Duitsers tot een voortdurende expansie — de enige „dynamiek" van het Duitse stelsel, **dat geheel en al op geweld gebaseerd is,** is het verzet dat het opwekt en dat een steeds groeiende druk uitoefent op het Duitse bestuurs-apparaat.

De propaganda, die Duitsland voor de „Nieuwe Orde" maakt, is bestemd om deze zwakke punten te verdoezelen, om deze „Nieuwe orde" van uitbuiting ingang te doen vinden bij hen, die er het slachtoffer van zijn, en om de ware aard van deze „Nieuwe Orde" te verbergen voor diegenen, die later geroepen kunnen zijn om er zich tegen te verzetten. Met dit doel voor ogen hebben de Duitsers als het ware een rookgordijn van economisch jargon gespannen, dat men niet moet aanzien voor een wezenlijk uitgewerkt economisch plan. De Duitsers maken een handig gebruik van het algemene verlangen in Europa en Amerika naar economische estabiliteit. Zij beloven, dat het de „Nieuwe Orde" is, die deze stabiliteit zal brengen en noemen noch de prijs — de volledige politieke onderwerping — die de slachtoffers in Europa daarvoor moeten betalen, noch de overheersende posities die de „Nieuwe Orde" Duitsland op de wereldmarkten zal bezorgen. Deze propaganda-truc lijkt verdacht veel op sommige listen, dank zij welke de Nazies in Duitsland aan de macht zijn gekomen. Toen was het de belofte om de werkloosheid te doen afnemen, die hun millioenen stemmen opleverde; deze belofte werd ingelost, omdat de Duitsers bereid waren er de vereiste prijs voor te betalen — zowel in economisch als in politiek opzicht. Maar in ieder geval hebben de Duitsers zelf heel wat meer te wachten van Hitlers „Nieuwe Orde" dan de tegenwoordige en nog toekomstige slachtoffers van deze Orde, tenzij de „Nieuwe Orde" in deze oorlog vernietigd worde. De Duitse plannen voor uitbuiting van industrieën, kapitaal en arbeidskrachten, die in de bezette landen langzamerhand ten uitvoer worden gebracht, bewijzen hoe bitter weinig er over zal blijven voor hen, die de „Nieuwe Orde" aanvaarden. De onvermijdelijke expansie, die het gevolg is van het Duitse stelsel, vormt zelfs nu reeds een bedreiging voor die werelddelen, die op het ogenblik nog buiten de Duitse invloedssfeer liggen. De „Nieuwe Orde" is een gemoderniseerd leenstelsel, waarvan alleen de heersende kaste in Duitsland met haar leger, haar politie, haar propagandisten — in tegenstelling met de vroegere edelen en priesters — vruchten zullen plukken. De veilige rechtspositie van een lijfeigene is het enige, dat de Duitsers anderen rassen kunnen aanbieden als compensatie voor de ellende van de slavernij.

Alle fraai-klinkende economische theorieën kunnen niet verhelen, dat dit een slechte koop is.

EMMASTAD.

SOCIETEIT „ASIENTO".

Dagschotels: Heden: Zuurkool met worst en spek. Morgen: Kerrykip met rijst.

Agenda:

Di. 21 Oct. Comp. bilj. „B"-klasse.
Di. 21 Oct. 20.00 Rep. „Ido"-orkest.
Wo. 22 Oct. 19.30 Comp. bilj. Hoofdkl.
Do. 23 Oct. 19.30 Comp. bilj. „C" kl.
Vr. 24 Oct. 19.30 Comp. bilj. „A" kl.

WACHTDIENSTEN: Ma. 20 Oct.

Telegram Afdeling: Hr. Schaap, tel. 353, Amalia van Solmslaan 4.

Shipping & Supplies: Hr. Meinster, tel 304, L. de Colignylaan 20.

Scheepvaart Afdeling: Hr. Karsch, tel. 844, Hotel C.P.I.M.

Voetbal: Dinsdag as. een vriendschappelijke wedstrijd: **Asiento 2 — M.S.V. 2.** Terrein Rio Canario; aanvang 16.30 uur.

WIJ ONTVINGEN

National Liturgical Week, verslag boek van de liturgische week, in 1940 te Chicago gehouden, 251 pagina's, uitgegeven door de Benedictine Liturgical Conference, 528 High Street, Newark, N. J., U.S.A. — Het is jammer, dat een dagblad-artikel steeds een lengte moet hebben, die in overeenstemming is met het aantal lezers, dat er belang in stelt. Want dit boek verdiende tenminste voor de helft den vertaald en afgedrukt. ... waar, dat men op liturgisch ... Nederland ver en ver vooruit ... de V.S., maar helaas is Cura... Nederland. In dit boek, dat vo... paters en fraters ten zeerste aanbevolen, staan alle referat... op de N.L.W. gehouden zijn, ... door de discussies. Het is een ... devol document geworden vo... weten wil hoe het met de litu... beweging in de V.S. staat, en vo... nieuwe tintelende suggesties ... gebied wil lezen, hetzij voor de... chiezorg, hetzij voor het onder... ongenaakbare heerlijkheid va... priesterschap aller gelovigen ... schoon uiteengezet, de hoogm... wekelijks parochiehoogfeest, ... feestelijker te maken doop, de... het bidden voor elkaar (wie lui... in de kerk tot wiens intentie de ... lezen wordt?), etc. etc. De ref... waren allen liturgische idealisten... als leek kan men van veel zegg... het in de practijk onuitvoerb... Maar van vele andere dingen ... dat niet. En die worden in ieder... dacht aanbevolen.

FEUILLETON.

HET MYSTERIE VAN KAMER No. 10

32).

U hoeft met zijn tweeën alleen een afspraak te maken en uw getuigenissen zijn geen klap meer waard.

Dat dienstmeisje is gekomen. In de eerste plaats is dat dienstmeisje gekomen nadat u haar geroepen hebt, dat wil zeggen op een tijdstip door u uitgekozen. In de tweede plaats is dat dienstmeisje lang en lang voordat de moord gepleegd werd hier geweest. Begrijpt u? Ik zou u dus aanraden nog eens kalm na te denken, is er niet iets of iemand, die bewijzen kan, dat u zo tussen twaalf en één uur de kamer niet verlaten heeft?

En Fabri kijkt de Amerikaanse dringend aan.

— Natuurlijk, Francesco Veramini.

Fabri zucht diep. Oh, grote hemel, je zou langzamerhand gaan begrijpen, waarom ze Amerika destijds drooggelegd hebben. Hij geeft het maar op in deze richting verder te vragen.

— Ik neem aan, dat mijnheer Veramini uw gevoelens jegens den Kroaat deelde?

— Hij haatte hem. Ik heb destijds moeite gehad hem er van terug te houden Roth af te ranselen.

— Is er na de scène nog iets voorgevallen, dat uw gevoelens en die van den heer Veramini verscherpte?

Vooruit maar, ze is in een openhartige bui en dat moet hij uitbuiten.

— Of er nog iets met Ernesto Roth gebeurde? Nee, ik liet hem links liggen.

— Hebt u die Zaterdagavond met den heer Veramini nog over Ernesto Roth gesproken?

— Oh ja, we kregen bijna ruzie met elkaar. Francesco Veramini is erg driftig en toen hij het kabaal in de kamer van Roth hoorde, wond hij zich weer op.

Fabri zucht nogmaals. Wat heb je aan alle vrijheid als je er net zo stom bij blijft als deze vrouw.

In een zo ernstige situatie als deze zegt ze alles, wat maar verdenking op haar en haar tijdelijken voogd laden kan.

Fabri weet voorlopig genoeg. Hij schakelt vlug naar luchtiger dingen over, keuvelt nog een kwartiertje en neemt dan afscheid. Voor vanavond is het genoeg.

NEGENDE HOOFDSTUK.

HET GELD VAN DEN KROAAT. FABRI STELT BELANG IN VROUWEN.

Het is voor Fabri nu tijd geworden, de raadgevingen die hij in Triest ontving en de notities, die hij in de trein op de terugreis maakte verder uit te werken. Het geld van den Kroaat. Dat is het eerste punt op de agenda.

Op het hoofdpostkantoor kan men den inspecteur mededelen, dat er in het laatste jaar géén geldzendingen of aangetekende brieven voor den Kroaat aangekomen zijn.

Nu dus vlug met een trammetje naar de werkgevers van den dode. De heren tonen zich zeer bereidwillig om Fabri te helpen en roepen den boekhouder, die van alle geldzaken op de hoogte is. Op de vraag van den inspecteur, of het den boekhouder bekend is of Roth op de één of andere wijze geld ontving buiten wat hij voor salaris en provisie te ontvangen had, antwoordt de man:

— In de dikke aangetekende zendingen, die we zo van tijd tot tijd van ons kantoor in Triest ontvingen, waren dikwijls gesloten enveloppen voor Roth. Ik heb reden om aan te nemen, dat daar geld voor hem in zat.

— Welke reden bijvoorbeeld?

— Och korte gezegden, zoals bijvoorbeeld „nou kan ik tenminste met de tram naar huis" of „dat is weer voor een paar sigaretten." Maar hoeveel hij ontving ben ik nooit te weten gekomen.

— Weet u ook, wanneer Roth het laatst zulk een enveloppe ontving?

— De twintigste Februari, samen met de laatste brief aan ons uit Triest. Dat herinner ik me nog goed.

Fabri redeneert nu zo: de twintigste Februari, dat was Vrijdag, had Roth geld ontvangen. Gewoonlijk ontving hij, volgens de getuigenis van zijn vader een zeshonderd Lire. Goed, laten we aannemen hij ontving ditmaal vijfhonderd Lire, dan was het nog niet te verklaren, hoe het kwam, dat er Zondag slechts Lire 320.— bij hem gevonden werden. De Zaterdag lag er tussen maar had de Kroaat kans gezien op één dag honderdtachtig Lire uit te geven?

Het kàn natuurlijk. Roth behoefde alleen maar een hoed, of één of ander kledingstuk gezocht te hebben. Roth hoefde alleen maar vóór die tijd geld van iemand geleend te hebben en dat dan Zaterdag terug betaald hebben en die honderdtachtig Lire hadden dan niets biezonders meer te betekenen. Maar dan neemt hij aan, dat Roth voor die bewuste Vrijdag geen cent meer bezat. En dat is onwaarschijnlijk.

Halt! Fabri merkt, dat hij aan het theorieën ontwikkelen is en dat wil hij niet. Hij wil eerst methodisch feiten verzamelen.

De inspecteur gaat een privativa binnen, één van die winkels, waar een staatsmonopolie-artikelen kocht mogen worden, dat wil ze... tabak, sigaretten, sigaren, zout, postzegels, en telefoneert met ... hoofdkantoor van politie om ad... van Cici, Dolores en Ines, de ... vriendinnen, die op die bewuste ... terdagavond bij den Kroaat op be... waren.

Alle drie wonen in de wijk, die ... Milanese gewoonte naar één der ... middeleeuwse poorten genoemd ... den, in Porte Ticinese. De wijk ... ateliermeisjes, de wijk der misdaad... wijk der roezige, jachtende ... tussen gore, hemelhoge huurkazer... de wijk, waar elke centimeter bew... wordt, verstikkend door zon- en ... gebrek en doortrokken van de ge... van alcohol, rottende groenten ... „pasta asciutta" (spaghetti met to... tensaus). De Milanezen noemen ... buurt ironisch „Porta Chic".

Wordt verv...